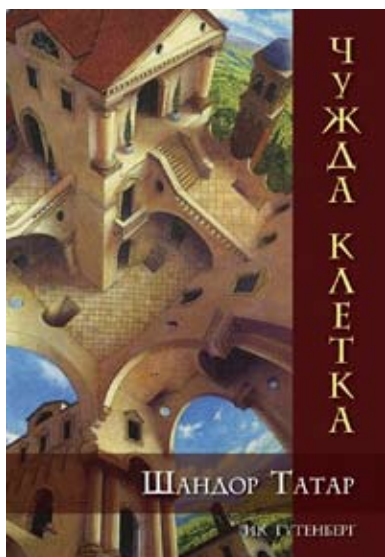

Шандор Татар. Чужда клетка. 2015

ТАТАР, Шандор. Чужда клетка. Прев. от унг. език Стефка Хрусанова.

С., ИК “Гутенберг”, 2015. 50 с.

ISBN 978-619-176-056-5

Унгарският поет Шандор Татар е роден през 1962 г. в Будапеща. Завършил е унгарска и немска филология в Будапещенския университет, доктор на науките. Работи в библиотеката на Унгарската академия на науките. Автор е на няколко стихосбирки, преводи, както и на литературни анализи и есета. Удостоен е с две награди за превод (проза – 1988; поезия – 1996), участва в преводачески програми на фондациите “Сорос”, “Национално културно наследство”, *Literarisches Colloquium Berlin Internationale Übersetzerwerkstatt*, Robert Bosch Stiftung, стипендиант на Европейската преводаческа къща в Щрелен. Носител на високи литературни награди: Атила Йожеф (2010),

Мемориална награда “Салваторе Квазимодо” (2012). Негови стихотворения са публикувани на български език в “Литературен вестник” и в списанието “Антимовски хан”.

В стихосбирката на български език “Чужда клетка”, представена на Панаира на книгата в София през декември 2015 г., са включени стихотворения от книгите на Шандор Татар “Реквием” (2006), “Гостуващ актьор” (2007) и нови творби от последните две години.

Поетът създава винаги неудовлетворения, непрекъснато препъващ се в живота лирически герой, който се изправя срещу собствената си слабост и безпомощност. Той заявява за себе си, че също е един от многото хора, “който и да е от тях”, когото писането на стихове не издига над тълпата – дори е по-непохватен, отколкото средностатистическия поет. Когато говори за неща, смятани за важни преди, когато споменава Господ, смъртта или семейството, веднага разтоварва темата от сериозността с шега. Знае, че е настъпил край на “машабните разкази”, знае, че тези големи понятия вече не са толкова важни, колкото събитията от ежедневието на човека: как ще стигне до работното си място, какво и къде ще обядва, какъв цвят пуловер ще облече...

От осъзнаването на собствената слабост и несъвършенство Шандор Татар сътворява силна и запомняща се поезия. Използва по нов начин ролите и маските, какъвто е духът на стихосбирката “Гостуващ актьор”. Лирическият герой винаги говори в първо лице единствено число, но умело се крие зад разнородни маски, без да определи нито една поетическа самоличност, тя докрай остава скрита. Част от играта е честата смяна на поетически форми и звучене, понякога авторът римува, почти пее, а друг път навлиза в по-дълбоките, по-философските регистри на свободния стих, държи

се ту сериозно, ту престорено-маниерно. Единствената сигурна опорна точка е иронията, която се простира върху всичко и всички.

А в стихосбирката “Реквием” разказвачът преосмисля стойността на иронията и свободата, създава един по строг и по-подреден поетически свят от гледна точка на формата и философията. Животът е победил литературата, трагедията е била по-силна от безгрижността. Индивидът, създаден от смъртта на майката, е момче, принудено да се изправи очи в очи и със собствената си преходност.

Шандор Татар предлага вълнуващо и съдържателно пътешествие, в него има игра, шега, но също трагедия и искрен самоанализ. И преди всичко истинска, модерна, европейска поезия.

Ласло Бедеч